

Utbildningsinspektion i Sturköskolan Förskoleklass, grundskola årskurs 1–9

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av Sturköskolan	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av utbildningsresultaten.....	3
Bedömning av verksamheten	3
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen.....	7

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Sturköskolan den 7–8 mars 2006. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Sturköskolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Sturköskolan intervjuades rektorn, representanter för personalen, eleverna och den lokala styrelsen samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i de flesta årskurser. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av Sturköskolan

Sturköskolan	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	52
Förskoleklass	13
Grundskola	185

Sturköskolan är belägen på Sturkö ca 2 mil från Karlskrona tätort. Eleverna kommer i huvudsak från Sturkö samt de angränsande öarna Tjurkö och Senoren.

Skolan byggdes till år 2000 och omfattar sedan dess förskoleklass samt årskurserna 1–9 med en klass per årskurs. Fritidshem och öppen fritidsverksamhet är integrerade i skolans lokaler. Elevunderlaget är vikande, vilket främst kommer att märkas i årskurserna 7–9 i framtiden. Skolan omfattar tre arbetslag, F–3 som kallas barnskolan, 4–6 som kallas mellanskolan och 7–9 som kallas ungdomsskolan. I närheten av skolan finns en förskola och familjedaghem.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Sturköskolan och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga skolförfattningar.

Inspektörerna bedömer att Sturköskolans resultat ligger i linje med läroplanens och kursplanernas mål utifrån elevernas förutsättningar. Det bedrivs en god verksamhet med eleverna i fokus. Samverkan med elever och föräldrar är god. I huvudsak sker individanpassningar utifrån elevernas behov och identifieringen av samt åtgärder för elever i behov av stöd är bra. Rektorn bedriver ett utvecklingsarbete och kvalitetsarbetet är väl fungerande.

Sturköskolan tillhandahåller i huvudsak en utbildning i enlighet med författningarna.

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Skolan bör föra diskussioner för att nå en samsyn kring elevernas hela utbildning och det långsiktiga lärandet från förskoleklass till och med årskurs 9 utifrån målen i läroplan och kursplaner.
- Förutsättningarna för eleverna att nå målen i årskurs 5 i hem- och konsumentkunskap bör ses över.
- Samverkan med andra skolor bör utvecklas för att garantera en likvärdig bedömning och betygssättning.

Inspektörerna bedömer att nedan angiven brist snarast skall åtgärdas.

- Elevens val erbjuds inte i enlighet med grundskoleförordningen (2 kap. 19–20 §§ grundskoleförordningen).

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i skollagen och i läroplanerna för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94 avsnitten 2.1 och 2.2.

Av eleverna i årskurs 5 nådde 2005 90,9 procent målen i de nationella ämnesproven för svenska, 81,8 procent i matematik och 90,9 procent i engelska. Rektorn anger att resultaten blir ungefär de samma för 2006. De elever som inte når målen får stöd. Rektorn har följt upp elevernas resultat på nationella prov och diagnoser i svenska och matematik från år 1–9 och anger att resultaten varierar utan att orsaken är tydlig, t.ex. finns det elever som når målen i år 5 men inte får betyg i år 9. Rektorn har inte någon samlad bild av de yngre elevernas kunskapsutveckling i andra ämnen än matematik, svenska och engelska. Vid intervju med lärarna för de yngre eleverna framgår dock att de systematiskt följer upp elevernas kunskapsutveckling.

Av eleverna i årskurs 9 fick 91 procent provbetyg i de nationella ämnesproven för svenska, 69 procent i matematik och 100 procent i engelska 2005. Sturköskolans elever hade 2005 ett genomsnittligt meritvärde på 182,0 att jämföra med kommunens genomsnittliga meritvärde 199,6 och rikets 206,3. Samtidigt är 91,3 procent av eleverna behöriga till nationella program jämfört med kommunens 88,9 procent och rikets 89,2 procent. Vidare framgår att 82,6 procent av eleverna på Sturköskolan fick betyg i samtliga ämnen 2005 jämfört med kommunens och rikets 75,5 procent. Rektorn har också följt upp elever som har börjat i gymnasieskolan och ser att de klarar sig bra i gymnasieskolans kärnämnen.

Av intervjuer och observationer framgår att eleverna tar ansvar för sitt lärande och sin miljö. De trivs och särskilt de yngre eleverna känner en lust att lära. De yngre eleverna anger dock en viss rädsla för äldre elever och anser att det bör finnas fler vuxna ute på raster.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att skolans resultat ligger i linje med läroplanens och kursplanernas mål utifrån elevernas förutsättningar.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanerna och i andra författningar för respektive skolform.

Arbetsmiljö och delaktighet

Inspektörerna bedömer att skolan bedriver ett gott arbete med normer och värden. Exempelvis finns särskild trygghetstid på schemat för diskussioner i klasserna. All personal har fått fortbildning kring ett material som heter Lions Quest och som används i värdegrundsarbetet. Eleverna deltar i kök-, städ- och

vaktmästeriarbete för att öka ansvarstagandet för miljön. Personal, elever och föräldrar har också upprättat förväntansdokument för arbetet i skolan. Det finns ett väl fungerande antimobbnings-råd med två elever från varje klass under ledning av rektorn. Eleverna har klassråd och elevråd. Elevrådet har t.ex. bestämt ordningsregler. Vid intervjuer med elever framkommer att en del elever inte följer dessa men att det diskuteras både i elevrådet och i antimobbnings-rådet. Eleverna anser att personalen känner till vad som händer och att de agerar om någon elev blir utsatt för något.

Inspektörerna bedömer att skolan har ett aktivt hälsofrämjande arbete. Bl.a. satsar man på fysisk aktivitet i alla årskurser, utökad tid för idrott och hälsa med behörig idrottslärare i årskurserna 1–9 och eftermiddagsgympa efter skoltid.

Skolan har en lokal styrelse enligt förordningen om försöksverksamhet med lokala styrelser i grundskolan. Styrelsen beslutar om trivselregler, lokal arbetsplan, elevens val och friluftsverksamhet. Vid intervju med representanter för styrelsen framkommer att det finns ett stort engagemang men att det inte är helt tydligt vilka frågor som skall behandlas i styrelsen. Det finns även i övrigt en god samverkan med föräldrar. Skolan deltar i ett Comenius-projekt om "Parents role in management of school for better student results".

Som framgår ovan får eleverna lära sig att ta ansvar för sin miljö och utövar ett inflytande genom elevråd och klassråd. När det gäller elevinflytande i undervisningen, dvs. att eleverna får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll framkommer variationer vid de olika intervjuerna. Det ser olika ut beroende på vilken lärare man har. Enligt lärarna finns en samsyn kring elevinflytande men de använder olika strategier för att nå målen. I skolans arbetsplan för 2005/2006 anges elevinflytande som ett fokuserat mål. Inspektörerna bedömer dock att variationen är stor och att det saknas rutiner för hur inflytandet skall öka med stigande ålder och mognad. Inspektörerna bedömer därför att arbetet kring det reella inflytandet behöver utvecklas ytterligare.

Innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen

Sturköskolan deltar i försöksverksamheten med utbildning utan timplan i grundskolan. Enligt lärarna och rektorn ger det en större frihet att anpassa undervisningen till elevernas individuella behov. Det finns en arbetsplan för 2005/2006 med särskilt fokus på elev- och föräldrainflytande baserad på de förväntansmål som elever, personal och föräldrar arbetat fram. Det finns också gemensamma bearbetningar av kursplanerna i samtliga ämnen från årskurs 1–9.

Som angetts i inledningen arbetar skolan i tre enheter, F–3, 4–6 och 7–9. Av intervjuer och observationer framgår bl.a. följande. Barn och elever i F–2 arbetar ofta i åldersblandade grupper och steget mellan förskoleklass och årskurs 1 ses inte som något stort. Däremot har personalen i F–3 en uppfattning att arbetslaget i 4–6 inte fäster så stort avseende vid vad eleverna gjort i F–3. De har dock överlämnande mellan arbetslagen och de intervjuade anser att det fungerar bra. Arbetslaget har liten kontakt med arbetslaget för 7–9. I enheten för 4–6 arbetar eleverna i homogena klasser med klasslärare. Temaarbete sker i huvudsak inom klassen. De har också, enligt intervjuerna, ett bra överlämnande till årskurs 7 men anser att det är svårt för en del elever att gå över från klasslärarsystemet till ett ämneslärarsystem och kunna ta ett ökat ansvar för sin utbildning. I enheten för 7–9 arbetar eleverna i huvudsak i homogena

klasser med undervisning av ämneslärare. Eleverna arbetar i åldersblandade grupper vid teman. Ämneslärarna är mentorer för ungefär en halv klass. Av intervjuerna framgår att det finns en del aktiviteter som är gemensamma för hela skolan, t.ex. att de äldre eleverna arrangerar friluftsdagar för de yngre, men att arbetet med t.ex. skolövergripande teman ännu är i sin linda.

I arbetslaget för F–3 arbetar man med att medvetandegöra eleverna om målen. Elever och lärare utvärderar dagen eller veckan, muntligt eller skriftligt. Det sker en kontinuerlig kunskapsuppföljning av eleverna genom bl.a. lässcheman och dokumentation av elevernas utveckling i portfolio. I arbetslaget för 4–6 diskuterar man främst målen i svenska, matematik och engelska med eleverna. Vid utvecklingssamtalen diskuteras bl.a. resultat på de nationella ämnesproven.

Inspektörerna vill med ovanstående iakttagelser samt vad som tidigare sagts om elevinflytande peka på att helheten i elevernas utbildning och vägen mot målen (den röda tråden), trots arbetsplan och konkretiseringar av kursplaner, inte är så framträdande. Det pågår ett, enligt inspektörernas bedömning, gott arbete i varje enskild grupp men skolan bör verka för att öka samsynen mellan skolans arbetslag för att främja en utveckling av en i ännu högre grad målstyrd verksamhet för eleverna i F–9 med gemensamma strategier för ett långsiktigt lärande. I det arbetet bör bl.a. ingå diskussioner om elevinflytande, arbetssätt och arbetsformer.

Individanpassning och stöd

Sturköskolan har en handlingsplan för elevhälsoarbetet som tydligt anger vem som har ansvar för olika åtgärder och hur arbetet med att ge elever stöd skall fungera. Elever som är i behov av stöd identifieras bl.a. genom olika tester och diagnosmaterial. Av intervjuer och observationer framgår också följande. I F–3 kan eleverna välja olika arbetssätt, t.ex. arbeta i lugn grupp eller pratig grupp. Lärarna anser att de har möjlighet att ge eleverna stöd och att de kan göra individanpassningar utifrån elevernas behov vad gäller material och läromedel. De har väl fungerade anpassningar för funktionshindrade elever.

Eleverna i årskurserna 4–6 får stöd av skolans specialpedagog i samarbete med klasslärarna. Stöd i läsutveckling prioriteras.

I arbetslaget för 7–9 arbetar lärarna mycket med att motivera eleverna för skolarbetet. Det finns en socialpedagog och en kurator som främst arbetar med eleverna i 7–9. I årskurs 7 delas klassen i matematik, svenska och engelska för att eleverna skall få stöd i dessa ämnen. Lärarna erbjuder också stödundervisning i svenska och samhällsorienterande ämnen utanför skoltid för eleverna i årskurserna 7–8. Eleverna i årskurs 9 erbjuds en kommunövergripande "support-skola" från och med vårterminen i årskurs 9. Det innebär att eleverna får stödundervisning en gång/vecka i svenska, matematik och engelska efter skoltid. Lärarna skickar med uppgifter och eleverna får skolskjuts samt mellanmål. "Supportskolan" övergår sedan till sommarskola för de som behöver. Insatsen upplevs som positiv av eleverna som tar ansvar för sitt deltagande.

Inspektörerna bedömer att arbetet med att identifiera elever i behov av stöd är väl fungerande och att det finns ett målmedvetet arbete med att göra individanpassningar och ge stöd i olika former för eleverna.

Utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning

Utvecklingssamtal genomförs med alla elever. Samtalet förbereds genom att eleven fyller i ett underlag. För eleverna i de äldre åren finns vid samtalet en samlad dokumentation över kunskapsutvecklingen i varje ämne. För de yngre åren fokuserar dokumentationen på svenska, matematik, engelska och social utveckling. Alla elever har en individuell utvecklingsplan. Inspektörerna har tagit del av exempel på individuella utvecklingsplaner och vill framhålla att en individuell utvecklingsplan skall sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven skall nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna.

Eleverna känner sig i huvudsak informerade om målen. De äldre eleverna informeras också om betygskriterier. Enligt personalen och rektorn gör skolan en stor insats för att eleverna skall nå målen. Det kan, enligt intervjuerna, innebära att de elever som behöver utmaningar för att nå betygen Väl godkänd och Mycket väl godkänd inte får tillräcklig uppmärksamhet. Det finns dock material och läromedel för elever som vill ha dessa utmaningar.

Sturköskolan har endast haft årskurserna 7–9 sedan 2000. Personalen är relativt nyutexaminerade och ensamma i sitt ämne. De deltar i vissa kommunövergripande ämnesgrupper och för diskussioner med kollegorna för de yngre åren vid skolans studiedagar kring bedömning och betygssättning. Inspektörerna bedömer att det ändå är angeläget att öka lärarnas samverkan med lärare på andra skolor för att garantera en likvärdig bedömning och betygssättning.

Ledning och kvalitetsarbete

Vid intervjuerna framkommer att rektorn är förtrogen med verksamheten och leder ett aktivt utvecklingsarbete. Rektorn är utbildad folkskollärare och ämneslärare samt har genomgått den statliga rektorsutbildningen. Rektorn är ansvarig för skolan, fritidshem, öppen fritidsverksamhet, förskolan och familjedaghemmen. Skolan har en ledningsgrupp som består av rektorn och arbetslagsledarna. Det förs pedagogiska diskussioner vid arbetslagsmöten och gemensamma konferenser.

Inspektörerna bedömer att det finns ett bra kvalitetsarbete där uppföljning och utvärdering ligger till grund för kvalitetsredovisningen. Det finns överlag en god dokumentation med bl.a. planer för elevhälsoarbete och arbetet mot kränkande behandling. Enligt intervjuerna är skolans olika planer väl kända i verksamheten. Kvalitetsredovisningen kan dock ha ett tydligare fokus på bedömningar och åtgärder för utveckling där också måluppfyllelsen avseende elevernas kunskapsutveckling och lärande bedöms.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att det bedrivs en god verksamhet med eleverna i fokus. Samverkan med elever och föräldrar är god. I huvudsak sker individanpassningar utifrån elevernas behov och identifieringen av samt åtgärder för elever i behov av stöd är bra. Rektorn bedriver ett utvecklingsarbete och kvalitetsarbetet är väl fungerande. Skolan bör dock föra diskussioner för att nå en samsyn kring elevernas hela utbildning och det långsiktiga lärandet från förskoleklass till och med årskurs 9 utifrån målen i läroplan och kursplaner. Samverkan bör ske med andra skolor för att garantera en likvärdig bedömning och betygssättning.

Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildning, personal samt läromedel, pedagogiska material och utrustning. Bestämmelser finns i bl.a. skollagen.

Eleverna tillförsäkras den garanterade undervisningstiden. Av intervjuer med personal, elever och rektorn framkommer att det är tveksamt om eleverna ges förutsättningar att nå målen för årskurs 5 i hem- och konsumentkunskap. Eleverna i de yngre årskurserna arbetar med natur och teknik. De yngre eleverna deltar också i naturskola i en kommunövergripande satsning. Som språkval kan eleverna välja mellan tyska och franska.

Elevens val skall vara ett aktivt val av eleverna för att bredda eller/och fördjupa sin kompetens inom ett ämne/ämneseområde. Det skall finnas ett allsidigt urval av ämnen som i Sturköskolans fall beslutas av den lokala styrelsen. Vid intervjuerna framkommer att elevens val, som enligt skolans timplan anordnas från och med årskurs 3, fungerar olika i de olika arbetslagen. Ibland är det föräldraledda aktiviteter, ibland används tiden för att göra klart ordinarie uppgifter men ibland erbjuds eleverna ett reellt och allsidigt urval. Inspektörerna bedömer att elevens val inte genomförs i enlighet med grundskoleförordningens bestämmelser och att skolan måste vidta åtgärder så att alla berörda elever erbjuds elevens val.

Lärartätheten vid skolan var (enligt Skolverkets statistik den 15/10 2004) 7,7 per 100 elever. Det var något under kommunens genomsnitt 8,0 och rikets genomsnitt 7,9. Lärarna är i huvudsak behöriga. Rektorn anger att det finns en viss omsättning av lärare på grund av att det är svårt att ge ämneslärarna heltidstjänster vid skolan. Skolan har ett resursteam som består av skolsköterskan, en kurator (50 procent), en resurslärare och en specialpedagog (50 procent). Skolan har också tillgång till en socialpedagog som arbetar i hela samverkansområdet samt det kommunövergripande resursteamet med bl.a. skolpsykolog och talpedagog.

I kommunen finns en resursfördelningsprincip som innebär att varje administrativt samverkansområde får en pott med pengar. Rektorerna i samverkansområdet får därefter fördela pengarna till respektive skola. Det saknas kriterier för fördelningen inom samverkansområdet. Enligt rektorn uppstår en viss konkurrens mellan skolorna vid fördelningen när hänsyn skall tas till barn med omfattande funktionshinder, förskolor, olika stora skolenheter, behov av nya läromedel m.m.

Sturköskolan är tillbyggd i anslutning till en gammal skolbyggnad. Arbetslagen arbetar i varsin del av byggnaden. Det finns gemensamma specialsalar och ett kombinerat folk- och skolbibliotek. Vid tillbyggnaden skapades en inbyggd trattoria mellan det gamla skolhuset och de nya delarna. Trattorian har en caféverksamhet på rasterna och används mycket av de äldre eleverna i skolarbetet.

Sammanfattning

Sturköskolan tillhandahåller i huvudsak en utbildning i enlighet med författningarna. Inspektörerna bedömer dock att elevens val inte erbjuds i enlighet med grundskoleförordningen och att förutsättningarna för eleverna att nå målen i årskurs 5 i hem- och konsumentkunskap bör ses över.

Datum	Ort
2006-12-07	Lund

Cecilia Hanö
Helena Plantin